

Sygn. akt X Ga 605/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ewa Kaźmierczak

Sędziowie SSO Ryszard Trzebny

SSO Renata Norkiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Kotecka

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko J. Z. (1) i A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych J. Z. (1) i A. K.

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 4 lipca 2014 r. sygn. akt X GC 257/14.

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji.

SSO Ryszard Trzebny SSO Ewa Kaźmierczak SSO Renata Norkiewicz

UZASADNIENIE

Powód R. P. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych A. K., J. Z. (1) i P. B. kwoty 1.786,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 1.344,90 zł od dnia 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, 441,36 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wyrokiem z dnia 30 marca 2011 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. w sprawie sygn. akt X GC 251/11 zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda kwotę 1.037zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lipca 2010 r. do dnia zapłaty, a także kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie uregulowała należności wskazanych w ww. wyroku. Wobec powyższego na podstawie powyższego tytułu wykonawczego powód wszczął egzekucję, która okazała się bezskuteczna. Postanowieniem z dnia 9 lutego 2013 r. Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne, ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 93,97 zł i obciążył nimi wierzyciela. W czasie powstania wierzytelności i jej wymagalności funkcję prezesa zarządu oraz wiceprezesa zarządu w spółce (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. pełnili odpowiednio J. Z. (1), A. K. oraz P. B.. Powód podniósł, że pozwani jako członkowie zarządu, z uwagi na fakt, iż prowadzona przeciwko spółce egzekucja okazała się bezskuteczna, odpowiadają

za zobowiązania spółki swoim majątkiem. Pismem z dnia 3 kwietnia 2013 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanych do uregulowania zadłużenia spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na kwotę objętą żądaniem pozwu tj. 1.786,26 zł składają się następujące należności: 1.037 zł tytułem należności głównej, 441,36 zł tytułem odsetek za zwłokę w płatności należności wskazanych w nakazie zapłaty, wyliczonych na dzień 24 października 2013 r., 227 zł tytułem kosztów procesu, 45 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym, 35,90 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. Kwota 441,36 zł stanowi kwotę skapitalizowanych odsetek ustawowych wyliczonych od kwoty 1.037, zł za okres od dnia 17 lipca 2010 r. do dnia 24 października 2013 r.

Nakazem zapłaty z dnia 5 grudnia 2013 r. wydanym w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwani J. Z. (1) i A. K. wnieśli w ustawowym terminie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu. W uzasadnieniu wniesionego środka zaskarżenia pozwani wskazali, że postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji nie jest wystarczające dla przyjęcia, że ma miejsce bezskuteczność egzekucji z majątku spółki w rozumieniu art. 299 ksh. Powód, jako dowód bezskuteczności egzekucji, przedstawił wyłącznie postanowienie komornika, z którego treści wynika, że komornik nie dokonał nawet ustalenia majątku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a egzekucja prowadzona była wyłącznie do ruchomości. Według wiedzy pozwanych na majątek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. składają się m.in. wierzytelności wobec osób trzecich. Pozwani podali, że toczą się postępowania egzekucyjne wobec ww. spółki, przy czym egzekucja ta jest częściowo skuteczna. Pozwani zaprzeczyli, aby stan majątkowy w/w spółki nie wystarczał na zaspokojenie wierzytelności zasądzonej nakazem zapłaty. Pozwani nadto zarzucili, że powód wszczął postępowanie o zapłatę ze znacznym opóźnieniem, po dacie wymagalności roszczenia. Postępowanie egzekucyjne wszczęte zostało jeszcze później. Gdyby powód wszczął egzekucję wcześniej uzyskałby zaspokojenie dochodzonego roszczenia. Pozwani podnieśli także, iż niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z ich winy. Pozwani pozostawali członkami rzeczonyj spółki do listopada 2010 r. W okresie od lipca do listopada 2010 r. zarząd (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. prowadził negocjacje mające na celu dokapitalizowanie spółki przez sprzedaż jej udziałów nowemu inwestorowi. Ostatecznie w dniu 10 listopada 2010 r. udziały spółki zostały zbyte. Przez cały ten okres nie było przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Spółka realizowała w tym czasie zobowiązania. Powód nie wskazał, kiedy jego zdaniem należało zgłosić wniosek o upadłość, aby nie doszło do wystąpienia szkody po stronie powoda. Ponadto pozwani zakwestionowali wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia. Zdaniem pozwanych powód nie wykazał, aby dochodzona ponad należność główną i odsetki kwota pozostawała w związku przyczynowym z niezgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. W ocenie pozwanych nawet gdyby pozwani złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości w okresie od daty wymagalności roszczenia powoda do daty zaprzestania sprawowania przez pozwanych funkcji członka zarządu spółki, to powód i tak nie uzyskałby w żadnym stopniu zaspokojenia. Pozwani nie ponoszą odpowiedzialności na podstawie art. 299 ksh, skoro bowiem powód nie uzyskałby zaspokojenia nawet w przypadku zgłoszenia wniosku o upadłość spółki, to nie może być mowy o wystąpieniu po stronie powoda szkody w związku z rzekomo zawinionym przez pozwanych zaniechaniem złożenia wniosku o upadłość.

Pismem z dnia 4 marca 2014 r. - stanowiącym odpowiedź na sprzeciw – powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Przewodniczący - zarządzeniem z dnia 11 lutego 2014 r. – uczynił wzmiankę o prawomocności nakazu zapłaty z dnia 5 grudnia 2013 r., w stosunku do pozwanego P. B. od dnia 15 stycznia 2014 r.

Wyrokiem z 4 lipca 2014r., Sąd Rejonowy Poznań –Stare Miasto w P. X Wydział Gospodarczy uwzględnił powództwo zasądzając od pozwanych A. K. i J. Z. (2) solidarnie z pozwanym P. B. kwotę dochodzonego roszczenia.

Podstawę tego wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji.

Powód prowadzi działalność gospodarczą. Pozwani byli członkami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Pozwany J. Z. (1) pełnił funkcję wiceprezesa zarządu w/w spółki od dnia 26 lutego 2010 r. do dnia 21 grudnia 2010 r. Natomiast pozwany A. K. pełnił funkcję prezesa zarządu rzeczonyj spółki od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia 21 grudnia 2010 r.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2011 r., sygn. akt X GC 251/11 Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. zasądził od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda kwotę 1.037zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lipca 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 227,00 zł tytułem kosztów procesu. Powyższy wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 15 czerwca 2011 r.

W okresie od lipca do listopada 2010 r. zarząd (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. prowadził negocjacje mające na celu dokapitalizowanie spółki przez sprzedaż jej udziałów nowemu inwestorowi. Ostatecznie w dniu 10 listopada 2010 r. udziały spółki zostały zbyte.

Powód - po uzyskaniu tytułu wykonawczego - złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Postanowieniem z dnia 19 lutego 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rawiczu R. L. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji oraz ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 93,97 zł. Wobec rzeczonyj spółki - poza postępowaniem egzekucyjnym, na które powołuje się powód - KM 3774/11 - prowadzono jeszcze dziesięć postępowań egzekucyjnych, które nie doprowadziły do wyegzekwowania sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Powód wezwał pozwanych do zapłaty należności dochodzonej pozwem.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że oddalił wniosek powoda o przeprowadzenia dowodu z akt sprawy tut. sądu, o sygn. akt X GC 251/11, oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z akt sprawy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, sygn. KM 3774/11. Sąd pierwszej instancji oddalił także wniosek pozwanych o zobowiązanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do złożenia oświadczenia w przedmiocie toczących się w ostatnim roku postępowań egzekucyjnych skierowanych do majątku spółki wraz ze wskazaniem ich skuteczności, oddalił wniosek pozwanych o zobowiązanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do złożenia oświadczenia w przedmiocie istniejącego majątku, oddalił wniosek pozwanych o zobowiązanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do przedłożenia wyciągu z konta bankowego spółki za okres od stycznia 2010 r. do listopada 2010 r., do przedstawienia wykazu nie zapłaconych do dnia dzisiejszego należności spółki z okresu od stycznia 2010 r. do listopada 2010 r., ponadto Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z ksiąg rachunkowych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za okres od 1 lutego 2010 r. do dnia 1 grudnia 2010 r., które znajdują się w aktach sprawy X GC 1808/13, oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, albowiem przedłożone przez strony dokumenty w wystarczającym stopniu potwierdzały podstawę faktyczną roszczenia powoda. Sąd Rejonowy następnie podkreślił, że z przepisów ogólnych o postępowaniu dowodowym wynika obowiązek dowodzenia okoliczności spornych oraz mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenia (por. art. 227 k.p.c. oraz art. 229 k.p.c). Dlatego też sąd jest uprawniony do pominięcia zgłoszonych dowodów, gdy podstawa faktyczna sprawy jest niesporna, niekwestionowana przez strony (por. art. 217 § 2 k.p.c.). Wnioski dowodowe podlegać będą oddaleniu także wtedy, gdy stan faktyczny sprawy znajduje potwierdzenie w innych przeprowadzonych już dowodach np. niekwestionowanych dokumentach dołączonych do pozwu. Sąd Rejonowy zauważył, że ww. oświadczenia nie stanowiłyby wystarczającego dowodu na istnienie majątku spółki na zaspokojenie roszczeń powoda. Ponadto zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron ma charakter posiłkowy i może zostać przeprowadzony wtedy, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych pozostaną nie wyjaśnione fakty, o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy. Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodu z dokumentów oraz stanowiska stron zawarte w pismach procesowych Sąd Rejonowy uznał, że wszelkie okoliczności przedmiotowej sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione i nie ma potrzeby przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Postanowieniem z dnia 4 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy oddalił również wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych, albowiem prawidłowo sformułowany wniosek dowodowy powinien szczegółowo wskazywać dokumenty stanowiące środek dowodowy. Nie spełnia tego wymogu ogólnikowe wskazanie

akt innego postępowania, które mają być dowodem (wyrok SN z dnia 14 grudnia 2006 r., I CKS 344/06). Możliwe jest natomiast dopuszczenie w charakterze dowodu określonych dokumentów zawartych w aktach innych spraw, bowiem art. 244 i następne k.p.c. przewidują tylko dowody z dokumentów, a nie dowód z akt innej sprawy. Bez naruszenia zasady bezpośredniości przewidzianej w art. 235 k.p.c. możliwe jest jedynie dopuszczenie dowodu z poszczególnych ściśle określonych dokumentów (wyrok SN z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 344/06). Sąd Rejonowy oddalił również wnioski pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, albowiem pozwani nie wskazali materiału dowodowego na podstawie którego, biegły miałby sporządzić opinię na okoliczność ustalenia, czy zgłoszenie w czasie właściwym wniosku o ogłoszenie upadłości doprowadziłoby do zaspokojenia wierzytelności powoda. Zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i wyjaśnienie przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego biegłemu materiału sprawy.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, że powództwo okazało się zasadne. Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił przepis art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym, jeżeli egzekucja przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Sąd Rejonowy ustalił, że wierzytelność dochodzona przez powoda powstała w czasie kiedy to pozwani pełnili funkcje członków zarządu rzeczonyj spółki. Podkreślił, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 grudnia 2006 r., sygn. akt III CZP 118/2006, publ. OSNC 2007/9/136, wskazał również, że odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej. Wobec powyższego za niezasadny Sąd uznał zarzut pozwanych dotyczący braku związku przyczynowego pomiędzy ich odpowiedzialnością za zobowiązania spółki istniejące w czasie kiedy byli członkami zarządu spółki a koniecznością poniesienia kosztów postępowania egzekucyjnego. Wskazał następnie, że zgodnie z art. 299 § 2 k.s.h., członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1 tego artykułu, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. A zatem członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może uwolnić się od odpowiedzialności w trzech sytuacjach: gdy wykaże, że we właściwym czasie zgłosił wniosek o upadłość lub wszczęto postępowanie układowe, gdy nie doszło do zgłoszenia wniosku o upadłość oraz nie wszczęto postępowania układowego, ale nastąpiło to nie z jego winy i gdy nawet nie zgłoszono wniosku o upadłość lub nie wszczęto postępowania układowego, a wierzyciel nie poniósł szkody. Ciężar dowodu w tych przypadkach spoczywa na pozwanym. Z konstrukcji okoliczności zwalniających od odpowiedzialności wynika, że ratio legis art. 299 § 1 k.s.h. jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za urzędowania których zaistniały przyczyny uzasadniające zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku. (tak: A. Kidyba w: Kodeks spółek handlowych. Komentarz, publ. LEX 2007). Mając na uwadze przedstawione wyżej rozważania na temat odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki na podstawie art. 299 k.s.h. Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zaoferowanych przez strony dowodów, iż pozwani byli członkami zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Pozwany J. Z. (1) pełnił funkcję wiceprezesa zarządu ww. spółki od dnia 26 lutego 2010 r. do dnia 21 grudnia 2010 r. Natomiast pozwany A. K. pełnił funkcję prezesa zarządu rzeczonyj spółki od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia 21 grudnia 2010 r. Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty zakwestionowali fakt, aby powód wykazał bezskuteczność egzekucji oraz aby ponosili odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. W związku z czym Sąd Rejonowy wskazał, że w czasie, gdy pozwani byli członkami rzeczonyj spółki powstało i stało się wymagalne zobowiązanie tej spółki wobec powoda objęte żądaniem pozwu w niniejszej sprawie. Wyrokiem z dnia 30 marca 2011 r., sygn. akt X GC 251/11 Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. zasądził od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda kwotę 1.037,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lipca 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 227,00 zł tytułem kosztów. Sąd Rejonowy zaznaczył, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 1997 r., III CKN 126/97, OSP 1998 r., nr 3 poz. 62, w procesie, w którym powód dochodzi roszczenia na podstawie art. 298 § 1 k.h. (obecnie 299 § 1 k.s.h.) przedstawiając prawomocny wyrok, będący źródłem zobowiązania

spółki wobec powoda, sąd nie ma możliwości badania, czy określone nim zobowiązanie istnieje, a jeśli tak, to w jakim rozmiarze. Okoliczności te mogą być przedmiotem badania jedynie w postępowaniu wszczętym wniesieniem powództwa przeciwegzekucyjnego. Na podstawie art. 365 k.p.c. sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany prawomocnym wyrokiem z dnia 30 marca 2011 r. Sąd Rejonowy wskazał następnie, że opierając roszczenie względem członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. - wierzyciel musi w toku procesu udowodnić jedynie fakt pełnienia przez tę osobę funkcji członka zarządu w dacie powstania jego wierzytelności oraz bezskuteczność egzekucji wobec spółki. Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy stwierdził, iż przesłanki te powód wykazał w sposób należyty. W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak również stanowiska doktryny, nie budzi wątpliwości, iż członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiada za zobowiązania powstałe lub istniejące w okresie sprawowania przez niego funkcji w zarządzie spółki, których późniejsza egzekucja okazała się bezskuteczna i to również wtedy, gdy bezskuteczność egzekucji stwierdzono po odwołaniu ze składu zarządu spółki. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego „wpis określonej osoby do rejestru w charakterze członka zarządu nie rozstrzyga o ponoszeniu przez tę osobę odpowiedzialności na zasadach ustanowionych w art. 298 kh (art. 299 ksh). Gdy skład zarządu spółki zmieniał się, odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 298 ksh (art. 299 ksh) ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna” (wyrok z 25 września 2003 r., V CK 198/2002, publ. Monitor Prawniczy 2006/17 str. 936). Istotne jest zatem, aby odpowiedzialny z art. 299 k.s.h. pełnił funkcję członka zarządu w dacie powstania lub istnienia zobowiązania. Niewątpliwie pozwani byli członkami zarządu w dacie powstania, istnienia, jak i stwierdzenia wierzytelności powoda w tytule wykonawczym. Fakt późniejszego odwołania pozwanych z funkcji członków zarządu nie ma znaczenia dla przesłanek ich odpowiedzialności na gruncie art. 299 k.s.h. Powód w należyty sposób wykazał również bezskuteczność egzekucji względem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, iż ustalenie przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008r., II CSK 364/07 – Lex nr 490434, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2007r., III CSK 417/06). Bezskuteczność egzekucji oznacza przede wszystkim to, że nie doszło do zaspokojenia roszczeń wierzyciela w postępowaniu wszczętym i prowadzonym według przepisów k.p.c. o postępowaniu egzekucyjnym. Nie ma więc potrzeby wykazywania, że wierzyciel wykorzystał wszelkie sposoby egzekucji, bo wystarczy wykazanie bezskuteczności zaspokojenia przy wykorzystaniu jednego z nich. Wskazać również należy, iż wykazanie wystąpienia przesłanki bezskuteczności egzekucji orzeczeniem organu egzekucyjnego stwierdzającym fiasko prowadzonego postępowania egzekucyjnego nie wyklucza oczywiście możliwości przedstawienia także innych dowodów na potwierdzenie okoliczności bezskuteczności egzekucji. Powód na okoliczność bezskuteczności egzekucji przedłożył postanowienie komornika sądowego z dnia 19 lutego 2013 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji (k. 13). W toku postępowania egzekucyjnego ustalono, że dłużnik nie posiada majątku podlegającego egzekucji, wystarczającego na zaspokojenie wierzyciela. Co istotne z odpisu z KRS rzeczony spółki (k. 10) wynika, że - poza postępowaniem egzekucyjnym, na które powołuje się powód, tj. postępowaniem toczącym się pod sygnaturą akt KM 3774/11 – prowadzonych było jeszcze dziesięć innych postępowań egzekucyjnych, które również nie doprowadziły do wyegzekwowania sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Dowodzi to, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie posiada majątku, z którego powód mógłby zaspokoić swoją wierzytelność. Jako bezzasadne zatem Sąd Rejonowy uznał twierdzenia pozwanych dotyczące możliwości zaspokojenia powoda z rzekomo istniejącego majątku spółki. Faktu posiadania majątku spółki nie można udowodnić złożeniem stosownych oświadczeń w tym zakresie, które to dowody zostały przez sąd oddalone. W ocenie Sądu Rejonowego przedłożenie przez powoda postanowienia komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wykazuje w pełni bezskuteczność egzekucji, tj. jedną z przesłanek odpowiedzialności w myśl art. 299 ksh. Powyższe wskazuje wyraźnie, iż egzekucja roszczenia powoda przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, co powód wykazał stosownymi dowodami. W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, że zostały w pełni wykazane przez powoda przesłanki odpowiedzialności pozwanych jako członków zarządu za zobowiązania spółki.

Sąd Rejonowy podkreślił następnie, że w tym stanie rzeczy to pozwani winni w dalszej kolejności wykazać przesłanki zwalniające ich z odpowiedzialności wskazane w art. 299 k.s.h. Członek zarządu może uwolnić się od

tej odpowiedzialności, jeżeli wykaże istnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 299 § 2 k.s.h. Oznacza to, że to na nim spoczywa ciężar dowodu w tym zakresie i to on ponosi ryzyko niewykazania tych okoliczności. Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnieśli, iż niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez ich winy. Pozwani podnieśli też, że toczyły się negocjacje, które doprowadziły do zbycia udziałów spółki; wskazują, iż fakt ten nie rodził konieczności zgłoszenia wniosku o ogłoszeniu upadłości czy wszczęcia postępowania układowego. Kluczowe zatem dla przyjęcia bądź wyłączenia odpowiedzialności pozwanych za zobowiązania spółki było w ocenie Sądu Rejonowego ustalenie czy w okresie gdy pozwani byli członkami zarządu istniały przesłanki do ogłoszenia upadłości bądź otwarcia postępowania układowego oraz czy w tamtym okresie zostało ujawnione, że majątek spółki nie wystarczy na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Zgłoszenie i udowodnienie okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. obciążało pozwanych jako członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W niniejszym postępowaniu pozwani temu ciężarowi nie sprostali, nie udowadniając podstawowych okoliczności, na których opierali w tej materii swoje zarzuty. Podejmując obronę przed żądaniem powoda zawartym w pozwie pozwani podnieśli zarzut, iż nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości bez swojej winy, który to zarzut - zdaniem Sądu Rejonowy jest bezzasadny. Wskazano bowiem, że negocjacje, które doprowadziły do zbycia udziałów, nie wykluczają przypisania pozwanym winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Wina członka zarządu spółki prawa handlowego powinna być oceniana według miary podwyższonej staranności oczekiwanej od osoby pełniącej funkcje organu osoby prawnej prowadzonej działalności gospodarczej, miary staranności uwzględniającej pewne (podwyższone) ryzyko (gospodarcze) związane z prowadzeniem tej działalności. Zauważyć należy, że pozwani mają obowiązek udziału w zarządzaniu spółką. Według art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego, dłużnik jest zobowiązany zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. W odniesieniu do dłużników będących osobami prawnymi obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spoczywa - zgodnie z § 2 wymienionego artykułu - na każdym, kto ma prawo dłużnika takiego reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami. Obowiązek ten aktualizuje się w przypadku zaistnienia którejkolwiek z podstaw ogłoszenia upadłości przewidzianej w art. 11 ust. 1 i 2 powołanej ustawy. „Czas właściwy” do zgłoszenia upadłości o jakim mowa w przepisie 299 k.s.h., to czas w jakim zarząd spółki nie będący w stanie zrealizować zobowiązań względem wszystkich jej wierzycieli, winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, aby w ten sposób chronić zagrożone interesy wierzycieli, którzy po ogłoszeniu upadłości mogą liczyć na równomierne zaspokojenie. Jeżeli zatem członek zarządu spółki zgłasza wniosek o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie to oznacza, że uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zaspokojenia niektórych wierzycieli ze szkodą dla innych. Właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jego określenia nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu. Przepis art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie ze względu na to, że członkom zarządu powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki, a co za tym idzie możliwości zaspokojenia długów (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2008 r., II CSK 142/08). Podsumowując wszystkie przedstawione powyżej rozważania Sąd Rejonowy stwierdził, iż pozwani nie wykazali żadnej z okoliczności wskazanych w art. 299 § 2 k.s.h., zwalniających ich od odpowiedzialności. W tej sytuacji ich odpowiedzialność wobec powoda na gruncie przepisu art. 299 k.s.h. Sąd Rejonowy uznał za w pełni uzasadnioną. Tym samym za zasadne sąd uznał roszczenie powoda wskazane w pozwie

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyli obydwaj pozwani zaskarżając je w całości, zarzucając: nieważność postępowania, polegającą na niezasadnym oddaleniu wszystkich wniosków dowodowych pozwanych, a tym samym pozbawienie ich możliwości obrony ich praw. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie poprzez naruszenie art. 227 i art. 229 k.p.c., polegające na oddaleniu wniosków dowodowych zgłaszanych przez pozwanych: dokumentów z akt sprawy tut. Sądu o sygnaturze X GC 251/11, akt sprawy Komornika przy Sądzie Rejonowym Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, sygn. akt. 3774/11, wniosku o zobowiązanie spółki (...) sp. z o.o. do złożenia oświadczeń w przedmiocie toczących się w ostatnim roku postępowań egzekucyjnych do majątku spółki wraz ze wskazaniem ich skuteczności i przeprowadzenie dowodu z tych oświadczeń, wniosku o zobowiązanie spółki (...) sp. z o.o. do złożenia oświadczeń w przedmiocie posiadanego majątku i przeprowadzenie dowodu z tego oświadczenia, dowodu z akt rejestrowych spółki (...) sp. z o.o., wniosku o zobowiązanie spółki (...) sp. z o.o. do przedłożenia wyciągu z konta bankowego spółki za okres od stycznia 2010 roku do listopada 2010 roku i

przeprowadzenie dowodu z tych wyciągów, wniosku o zobowiązanie O. (...) do przedstawianie wykazu niezapłaconych należności w okresie od stycznia 2010 roku do listopada 2010 roku, dowodu z ksiąg (...) Sp. z o.o. za okres od 1 lutego 2010 roku do 1 grudnia 2010 roku znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego Poznań- Stare Miasto w P. w sprawie o sygn. X GC 1808/13, z opinii biegłego sądowego w zakresie księgowości, badania rachunkowości przedsiębiorstw i analizy ekonomicznej przedsiębiorstw, z przesłuchania stron. Zarzucili nierozpoznanie istoty sprawy poprzez niezbadanie merytorycznych zarzutów pozwanych w zakresie przesłanek wyłączających odpowiedzialność pozwanych jako członków zarządu i zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego, mającego na celu rozstrzygnięcie meritum sporu. Z ostrożności procesowej pozwani podnieśli zarzuty naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 299 § 1 i 2 Kodeksu spółek handlowych, polegające na uwzględnieniu powództwa pomimo wystąpienia przesłanek wyłączających odpowiedzialność członków zarządu na podstawie przedmiotowego przepisu i naruszenia prawa materialnego, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 299 § 1 i 2 Kodeksu spółek handlowych, polegające na przyjęciu, iż członek zarządu spółki odpowiada za zobowiązania spółki pomimo, że nie sprawował funkcji członka zarządu w momencie dochodzenia przez powoda zapłaty ani przez cały okres prowadzenia egzekucji ani w momencie wnoszenia pozwu przeciwko członkowi zarządu.

W konsekwencji pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego J. Z. (1) oraz pozwanego A. K. kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód domagał się oddalenia apelacji jako nieuzasadnionej i zasądzenia solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanych zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżony wyrok nie mógł się bowiem ostać, a to z uwagi na nierozpoznanie przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy w rozumieniu art. 386§4 k.p.c.

Już w tym miejscu zaznaczyć należy, iż Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do stwierdzenia nieważności niniejszego postępowania. W szczególności podstawą do stwierdzenia nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.) nie jest odmowa dopuszczenia dowodów na którą powołują się pozwani w apelacji, albowiem nie pozbawia ona strony możliwości obrony jej praw (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 1997r., I PKN 377/97).

Przechodząc natomiast do kwestii nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy, wskazać należy, co następuje. Kodeks Postępowania Cywilnego posługuje się pojęciem „istota sprawy” w wielu miejscach i w różnych kontekstach normatywnych. Tym niemniej jednak ilekroć ustawodawca odwołuje się do pojęcia „istota sprawy” zawsze nawiązuje do jej meritum, a więc do tych czynników postępowania, które warunkują orzeczenia o istocie żądań i twierdzeń stron. Przeważnie ustawodawca czyni to zresztą w celu odróżnienia zagadnień merytorycznych od kwestii czysto procesowych (formalnych, incydentalnych, wypadkowych), co ma, oczywiście doniosłe znaczenie zarówno dla samej regulacji, jak i dla toku postępowania (jego skutków, doboru środków zaskarżenia, itd.). Używając pojęcia „istota sprawy” w art. 386 § 4 kpc ustawodawca pozostaje konsekwentny, gdyż tu także chodzi o materialny aspekt sporu. Rzecz jednak w tym, że w unormowaniu tym ustawodawca łączy to pojęcie, czego nie czyni w innych miejscach, z pojęciem „rozpoznanie”. (...) zaś, to mówiąc najogólniej rozważenie oraz ocena poddanych przez strony pod osąd żądań i twierdzeń, a w konsekwencji załatwienie sprawy w sposób merytoryczny lub formalny, w zależności od okoliczności i procesowych uwarunkowań konkretnej sprawy. W tej sytuacji nie może budzić wątpliwości, iż „rozpoznanie istoty sprawy” jest pojęciem węższym niż rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy w ogóle, jak też, że nie może być utożsamiane, ani kojarzone z rozpoznaniem tylko kwestii formalnoprawnych. Mianowicie może ono oznaczać wyłącznie zbadanie materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu oraz, ewentualnie, merytorycznych zarzutów pozwanego. Zatem, a contrario, nierozpoznanie istoty sprawy to zaniechanie przez sąd tego właśnie badania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22). Stąd też do

nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sąd I instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, np. bezpodstawnie przyjmując, iż istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (vide np: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003/3/36, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, LEX nr 496453). Reasumując należało zatem stwierdzić, że zgodnie z wolą ustawodawcy istotę sprawy trzeba rozumieć jako jej kwintesencję, sedno dochodzonego pozwem roszczenia. Pojęcie to, o którym mowa w powołanym już wyżej art. 386 § 4 kpc dotyczy przeto jej aspektu materialnego i w tej jedynie płaszczyźnie może być oceniany zarzut jej nierozpoznania. Mianowicie sytuacja taka będzie zachodzić przede wszystkim wówczas, gdy sąd nie zbadał podstawy materialnej pozwu, czyli zgłoszonego roszczenia oraz, ewentualnie, merytorycznych zarzutów pozwanego. Stąd też oceny, czy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu, zarzutów pozwanych i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia w kontekście materialnoprawnych zarzutów zgłoszonych przez pozwanego. Oczywiście, co należy zaakcentować, zupełnie obojętna jest przyczyna owego zaniechania, może więc tkwić zarówno w pasywności sądu, jak i w błędnym przyjęciu przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane bez wyjaśnienia istotnych okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, z uchybieniem przepisom postępowania, bez przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego pomimo złożonych przez pozwanych wniosków dowodowych mających w rozumieniu art. 227 k.p.c. istotne znaczenie dla zasadności dochodzonego roszczenia. Mianowicie, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie zbadał zarzutów pozwanych dotyczących okoliczności wyłączających ich odpowiedzialność na gruncie 299 ksh. Zgodnie natomiast z dyspozycją tego przepisu jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, przy czym w myśl § 2 ww. przepisu członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Odpowiedzialność członków zarządu powstaje na skutek poniesienia przez wierzyciela szkody będącej następstwem braku złożenia w czasie do tego właściwym przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wniosku o otwarcie postępowania układowego przy czym szkoda ma polegać albo na powstaniu w majątku wierzyciela uszczerbku, który ma źródło w niemożności wyegzekwowania należności od spółki albo na obniżeniu potencjału majątkowego spółki spowodowanego z winy zarządu, niezajomością sytuacji majątkowej spółki. W istocie wierzyciel w takim procesie musi jedynie wykazać istnienie przesłanki bezskuteczności egzekucji prowadzonej przez niego przeciwko spółce oraz istnienie zobowiązania w czasie gdy dana osoba była członkiem zarządu spółki. Jednocześnie wskazać należy, iż art. 299 k.s.h. wprowadza domniemanie winy członka zarządu, a zatem w celu wyeliminowania osobistej odpowiedzialności, członek zarządu zobowiązany będzie do udowodnienia braku swej winy w przypadku doprowadzenia do bezskuteczności egzekucji wierzyciela z majątku spółki, albowiem na członku zarządu spoczywa powinność wykonywania swoich obowiązków ze starannością wynikającą z zawodowego charakteru swojej działalności, a taką starannością niewątpliwie powinno odznaczać się reprezentowanie spółki oraz prowadzenie spraw spółki. Członkowie zarządu mogą uwolnić się od tak opisanej odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki, jeżeli wykażą, co najmniej jedną z przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h., a mianowicie, czy to że we właściwym czasie złożony został wniosek o ogłoszenie upadłości lub podanie o otwarcie postępowania układowego, czy że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub o otwarcie postępowania układowego w czasie po temu właściwym nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub o otwarcie postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody Sąd Rejonowy rozpoznając roszczenie zgłoszone przez powoda w stosunku do pozwanych ustalił, że powód wykazał przesłankę bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki (...) sp. z o.o. i z tym ustaleniem Sąd Okręgowy się zgadza. Ugruntowane jest bowiem stanowisko, zgodnie z którym postanowienie komornika oparte na art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. jest wystarczającym środkiem dowodowym, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki przysługującej mu wierzytelności (vide: wyrok Sądu apelacyjnego w Warszawie z 13 grudnia 2012r., sygn. akt: I ACa 557/12, wyrok Sądu Najwyższego z

13 stycznia 2010r., II CSK 372/09, wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2011r., IV CSK 335/10). Jeżeli pozwany członek zarządu mimo to twierdzi, że spółka w tym czasie posiada majątek wystarczający na zaspokojenie wierzyciela, to na nim spoczywa ciężar dowodu takiego twierdzenia, stosownie do art. 6 k.c. W niniejszej sprawie jednakże Sąd Rejonowy uniemożliwił pozwanym przeprowadzenie zawnioskowanych przez nich dowodów, o czym poniżej. Prawidłowo ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że pozwani byli członkami zarządu w czasie powstania i istnienia zobowiązania, którego zapłaty dochodzi powód; okoliczność, że nie byli członkami zarządu w czasie, gdy roszczenie takie było dochodzone od spółki, jak też, gdy prowadzona była egzekucja przeciwko spółce nie ma znaczenia dla ich odpowiedzialności za tak powstały dług spółki. Z tej przyczyny za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 299 k.s.h. opisany w pkt.5 apelacji.

Przechodząc do kwestii zasadniczej, a więc nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy, wskazać należało, że sprowadzało się ono do nie poczynienia przez Sąd Rejonowy ustaleń dotyczących zarzutów podnoszonych przez pozwanych, tj. przesłanek ekskulpujących pozwanych od odpowiedzialności z art. 299 k.s.h., mimo zgłoszenia ku temu stosownych przez pozwanych wniosków dowodowych. Sąd Rejonowy wnioski dowodowe pozwanych zmierzające do wykazania istnienia przesłanek wyłączających odpowiedzialność pozwanych członków zarządu spółki z o.o. na rozprawie w dniu 4 lipca 2014r., oddalił. Stosowne zastrzeżenie na podstawie art. 162 k.p.c. w tym przedmiocie (co do punktów 4 – 11 postanowienia Sądu Rejonowego) poczynił pełnomocnik pozwanych, a w apelacji podniósł zarzut nierozpoznania przez to istoty sprawy oraz bezzasadnego oddalenia wniosków dowodowych. Zarzuty pozwanych w tym zakresie zasługiwały na uwzględnienie. W istocie Sąd Rejonowy oddalając zgłoszone przez pozwanych wnioski dowodowe uniemożliwił pozwanym wykazanie przesłanek, o których mowa w art. 299 § 2 ksh. Ciężar dowodu wskazanych w art. 299 § 2 k.s.h. okoliczności spoczywa tymczasem na osobie pozwanych członkach zarządu. Jak słusznie podkreślił SN w wyroku z 22 maja 2013 r. (III CSK 321/12, LEX nr 1353211), „odpowiedzialność ukształtowana przez art. 299 § 1 k.s.h. służy interesowi wierzycieli i ma na celu ich ochronę, stanowiąc o zasadach i przesłankach odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w okolicznościach wskazanych w tym przepisie. Przesłanki egzoneracyjne określone w art. 299 § 2 k.s.h. mają na celu zrównoważenie sytuacji członków zarządu spółki z o.o. wobec wierzycieli, jeżeli mimo bezskuteczności egzekucji wobec spółki nie powinno się również do odpowiedzialności cywilnej pociągać tych osób, z przyczyn enumeratywnie wskazanych w powołanym przepisie. Przepis ten jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. i do nich należy wykazanie okoliczności zwalniającej ich z odpowiedzialności względem wierzycieli spółki”. Sąd Rejonowy oddalając na rozprawie w dniu 4 lipca 2014r., wnioski dowodowe pozwanych naruszył art. 227 k.p.c. W szczególności bezzasadnie Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i badania rachunkowości przedsiębiorstw, analizy ekonomicznej przedsiębiorstw na okoliczność ustalenia czy w przypadku zgłoszenia przez pozwanych wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w okresie sprawowania zarządu przez pozwanych, powód w toku postępowania upadłościowego uzyskałby zaspokojenie swoich wierzytelności, a jeśli tak to w jakiej kwocie. Uzasadniając postanowienie o oddaleniu tego wniosku Sąd Rejonowy wyjaśnił, że pozwani nie wskazali materiału dowodowego, na podstawie którego biegły miałby sporządzić opinię. Wbrew ocenie Sądu Rejonowego materiał taki został przez pozwanych wskazany. Na rozprawie w dniu 4 lipca 2014r., pełnomocnik pozwanych wniósł o przeprowadzenie dowodu z ksiąg (...) sp. z o.o., które znajdują się w aktach sprawy X GC 1808/13. Nie było zatem wskazanych przez Sąd przeszkód, aby dowód taki przeprowadzić. Jak wskazywał Sąd Rejonowy, na pozwanych spoczywał ciężar wykazania okoliczności o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h., a pozwani stosownie w tym przedmiocie wnioski dowodowe zgłosili. Zatem Sąd Rejonowy winien dowody z ksiąg rachunkowych i opinii biegłego przeprowadzić na okoliczność, czy w okresie sprawowania przez pozwanych funkcji w zarządzie spółki były podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, jak też w przypadku potwierdzenia się tego faktu, czy zaistniała kolejna przesłanka ekskulpująca pozwanych, a mianowicie, czy w przypadku terminowego zgłoszenia takowego wniosku powód uzyskałby zaspokojenie z majątku spółki, czemu pozwani w kolejnym zarzucie przeciwko żądaniu pozwu przeczyli. Na podstawie dokumentacji księgowej spółki pozyskanej do sprawy IX Gc 1808/13 nie jest wykluczone poczynienie ustaleń co do pozostałych okoliczności podnoszonych w ramach zarzutów przez pozwanych. Nadto nie zasługuje na podzielenie argumentacja Sądu I instancji w zakresie przyczyny oddalenia wniosku o przesłuchanie stron na okoliczności wskazywane przez pozwanych. Dowód z przesłuchania stron, aczkolwiek

posiłkowy, przewidziany jest w katalogu dowodów w Kodeksie postępowania cywilnego i nie sposób przed jego przeprowadzeniem stwierdzić jego wyników w kontekście przesłanek, jakie wykazać powinni pozwani. Jeśli zaś chodzi o oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych spółki – za trafną należało uznać argumentację Sądu na uzasadnienie oddalenia tego wniosku, jako że nie wskazano we wniosku, z jakich dokumentów znajdujących się w aktach dowód ma być przeprowadzony.

Z podanych wyżej względów zaskarżony wyrok nie mógł się ostać. Omówione uchybienia w zakresie postępowania dowodowego powodują, że wyrok został wydany bez wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy mających znaczenie dla rozstrzygnięcia (zarzutów pozwanych). Niezasadne w okolicznościach sprawy pominięcie wniosków dowodowych powołanych przez pozwanych prowadziło w konsekwencji do nie dokonania ustaleń koniecznych do rozstrzygnięcia sporu pomiędzy stronami i uniemożliwia merytoryczne rozstrzygnięcie na tym etapie postępowania. Z powyższych względów nie była możliwa ocena instancyjna zarzutu opisanego w pkt. 4 apelacji.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, na podstawie art. 386 § 4 KPC zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi, stosownie do art. 108 § 2 k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji przeprowadzi wnioskowane przez pozwanych, a opisane powyżej dowody na wskazane przez pozwanych okoliczności, a następnie dokona ich analizy z uwzględnieniem całokształtu materiału sprawy, regulacji procesowych normujących problematykę dowodów oraz postępowania w tym zakresie. Następnie w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustali stan faktyczny niniejszej sprawy a w dalszej kolejności dokona dogłębnej analizy ustalonego w sprawie stanu faktycznego z punktu widzenia prawnego, z uwzględnieniem norm właściwego prawa materialnego, w szczególności art. 299§2ksh i powyższych poczynionych przez Sąd Okręgowy wskazań.

SSO Ryszard Trzebny SSO Ewa Kaźmierczak SSO Renata Norkiewicz